

KELL-E AZ ASZTALOSNAK MENDELSSOHN-T HALLGATNIA?

A komolyzene kiváló segítség problémamegoldáshoz, tervezéshez (pixabay.com)

Pais-Horváth Péter

Újságolvasó ember – akár online, akár papíron – nehezen tudja elkerülni, hogy az életmód rovatokban ne találkozzon rendszeresen a kis színes anyagokkal, amelyek a zene egyedülálló hatását bizonyítják, bármely élő szervezetre. Aztán rendre megjönnek a tudományos cáfolatok is, és ezekből kiderül: az elefántok nem élvezik különösebben Mozartot, és a tehénnek sem tejelnek tőle jobban, az aloé vera pedig egyenesen botfűlű. Bárhol is van az igazság, egy élőlényt biztosan ismerünk, amely a zenére egészen különlegesen reagál. Helyzettől függően lelkesedik, kedvét veszti, vagy éppen kihozza magából a legtöbbet, ha megfelelően kevert hangokat hall, a megfelelő ritmusban. Ez az élőlény – az ember.

Annak kapcsán jutott ez eszembe, hogy néhány hónapja (még az előző tanévben) zeneiskolások csellóversenyén voltam. A fiam, aki akkor másodikos zeneiskolás volt, már leadta a műsorát, így az első szünetben vissza akartam szaladni a munkámhoz. A csellótanárnőnk megsúgta, hogy most jön az, amiről jobb, ha nem maradok le. Nem szöktem meg, és igaza lett. Megérte rászánni fél napot. A negyedik-ötödik zeneiskolai évfolyamon tanuló lányok és fiúk érett, pódiumkész előadásokat hoztak. Négy óra alámerülés volt ez a szépségben. És persze megfogalmazódott bennem a kérdés: megéri ez nekem, miközben a műhelyben utánam sikítoznak egy könyvespolc alkatrészei?

Nem volt nehéz megnyugtatni magam. Amellett, hogy könyvtárnyi szakirodalma van a zene jótékony hatásának, fizikailag is éreztem, hogy ennél jobb nem történhetne velem. Délutánra kicserélődtem. Kicsit olyan, lebegős állapot volt (csak hosszabb), amilyenbe jobb napokon ébredés előtt szoktunk belesüppedni. Ilyenkor, még félálomban körvonalazódnak a fejemben új bútorok, oldódnak meg technológiai problémák, és rendeződnek össze a homályos ötletek.

Idén eleve úgy terveztem, hogy végighallgatók minden fellépőt, mert már tudtam: többet ér, amit nyerek, mint a négy óra, ami kiesik a munkából. Az egyik szünetben azt írtam be a jegyzetfüzetembe, hogy problémamegoldáshoz, tervezéshez három javaslatom van magamnak: 1. „Pitbull módszer”: rákészülni, belefeküdni, és addig dolgozni, abba nem hagyni, amíg megszületik a megoldás – amit persze később lehet finomítani, a visszacsatolások alapján javítani. Ha sürges az idő, működik. Tudjuk: „A határidő a legjobb múzsa”.

„Zenét hallgatók, miközben a műhelyben utánam sikítoznak egy könyvespolc alkatrészei?”
(A szerző felvétele)

2. Reggeli félálom: ez mindenképp eljön, ha eleget alszunk. Hagyni kell kis időt az ébredésre, és ami foglalkoztat bennünket, azon „magától” (magamtól) dolgozik az agy. Persze nem készit műszaki rajzot vagy CNC-programot, nem végzi el az aprómunkát, de inspirációkat ad. A köznyelv leginkább, néha talán lekicsinylően „alfa állapotnak” hívja, de van tudományos elnevezése is: hipnogógia, illetve hipnopompika.

3. Művészet. Csinálni, vagy élvezni, ahogy más csinálja.

Főleg a harmadik pont miatt szomorodok el mindig, amikor szakmai berkekben azt hallom, az asztalostanulóknak nem érdemes közismereti tárgyakat tanítani. Biztos vagyok benne, hogy aki nyitott a világra, hajlandó befogadni kívülről jövő ingereket, az a saját területén is többre lesz képes. Lehetetlen megmondani, hogy Albert Einstein akkor is hasonló életművet hagyott volna-e hátra, ha nem zeneértő. (Nemcsak szerette, de hegedűsként művelte is a zenét.) De az legalábbis biztos, hogy boldogabb ember volt így, mintha nem zenélt volna.

Úgy tartják a különleges (nem csak zenei) előadásokról, hogy aki annak részese volt, jobb emberré vált. De bátran ki lehet ezt egészíteni:

nemcsak jobb emberré, de jobb orvossá, tanárrá, kőművessé és asztalossá lesz az, aki befogad egy ihletett művészi produkciót.

Ehhez kapcsolódik egy szokásom – eleinte ösztönösen csináltam, ma már tudatos. Ha elmélyülést, nagy koncentrációt igénylő munkám van – faragás, különös pontosságot igénylő szerkezetek kézi vésése, fűrészelése –, rendszerint átállítom a rádiót. Korábban a Bartók adó szólt ilyenkor, később átszoktam az osztrák megfelelőjére, az Ö1-re. Lehet, hogy nem mindenkinél válik be ez a fajta munkaszervezés. Nem hallgathat mindenki német romantikusokat a gyalupad mellett. Abban viszont egészen biztosak lehetünk: nehezebbé nem teszi a munkát. Például Mendelssohn muzsikája Jacqueline du Pré előadásában mindenkire jó hatással van. Járjanak utána, ha nem hiszik! ■

Mendelssohn muzsikáját okoseszközön itt hallgathatják meg Jacqueline du Pré előadásában (www.youtube.com)